

פרשת ויקהל

פרשת פרה

כ"א אדר תשפ"ה

שנה ט"ז גליון תשנ"ב

עטרת שלוש

קול קאמרא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ז

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה הוי"ה לעשות אתם. ששית ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבתון להוי"ה כל העשה בו מלאכה יומת. לא תבצעו אש בכל מושבתיכם ביום השבת (לה א-ג).

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א

יש עולמות נשמות ואלהות, ועולים ומתקשרים ומייחדים זה עם זה, ואחר כך מתקשרים ומתייחדים האותיות ונעשים תיבה, ומתייחדים יחד אמיתי באלהות, ותכלול נשמתך עמהם בכל בחינה ובחינה מהנ"ל, ומתייחדים כל העולמות כאחד ועולים, ונעשים שמחה ותענוג גדול לאין שיעור עיי"ש.

ולפי זה יש לפרש שהשליש מחנות מרמז ג"כ לשלשה בחינות נר"ן, שמחנה שכינה הוא בחינת נשמה, בחינת שכינה עלאה ה' ראשונה של שם הוי"ה. ומחנה לויה הוא בחינת רוח. ומחנה ישראל הוא בחינת נפש. ולכן צרוע שהוא בא על עון לשון הרע (ערכין טו ע"ב), ואמרו חז"ל במסכת סוטה (מב ע"א) שארבע כיתות אין מקבלות פני השכינה, ואחד מהם כת מספרי לשון הרע. ולכן צרוע משתלח חוץ לכולן כי פגם עד בחינת שכינה שהוא בחינת מחנה ישראל. והזב שהוא פגם ביסוד שהוא בחינת רוח מותר במחנה ישראל, שהוא נפש, ומשתלח מן השמים שהם רוח ונשמה. וטמא לנפש שפגם רק בנשמה לבד, ולכן הוא משתלח רק ממחנה אחד, שהוא ממחנה שכינה עילאה,

וזהו ג"כ הענין שיש בלויים עצמם, שלשה בחינות של גרשון קהת ומררי, כי כל אחד לפי דרגתו בנר"ן, עשה עבודתו יותר חשובה מהשני, כי מררי שמשאם היה קרשי המשכן שהוא בחינת נה"י בחינת עצי שיטים עומדים, הוא בחינת נפש. משא"כ בני גרשון שמשאם יריעת המשכן וכו' הוא בחינת חג"ת, הוא בחינת רוח. וקהת שמשאם היה ארון והכלים הוא בחינת חב"ד, הוא בחינת נשמה.

הקב"ה יעזור שכל אחד ישלים את עצמו בכל מדרגות הנשמה ע"י עסק וקיום התורה, ועי"ז נזכה לביאת גואל צדק בב"א.

רעוא דרעיון תשפ"ד לפ"ק

כלים בסוד מקיף, וא"כ נמצא כי בחצוניות לא יש רק ג' בחי' לבד שהם ג' כלים חיצון אמצעי ופנימי כדי שיתלבשו בתוכם נר"ן שיש כנגדן כלים, אך היחידה וחיה אין כנגדן כלים לשיתלבשו בתוכם ונשארו בסוד אור מקיף, ונבאר ענין הפנימיות, תחלה הנה הנפש נכנסה תחלה בתוך כלי החיצון ועיקר הארתו הוא בכבד, ואח"כ נכנס הרוח בכלי התיכון ועיקר גילוי הארתו הוא בלב, ומשם מתפשט למטה עד הכבד מתלבש תוך הנפש שבכבד, אך מן הלב עד הכבד היא מתגלית ומשם ולמטה מתלבשת תוך הנפש, ואח"כ נכנסה הנשמה בכלי הפנימי ועיקר הארתו במוח, ומשם מתפשט למטה עד הלב ומתלבשת תוך הרוח אשר שם, וגם היא מתפשט עד הכבד בהיותו מלוכשת תוך הרוח המתלבש תוך הנפש שבכבד כנ"ל והבן זה מאד.

וזה מרמז ההוא גלילאה, בריך רחמנא דיהב אוריין תליתאי הוא כאמור פשט רמז דרוש סוד, שהם נגד נפש רוח נשמה, שיכולים להשיג ע"י התורה. כי אורייתא וקוב"ה וישראל חד הוא, שנשמת ישראל מהתורה באים ומשתלשלים, לכן ג' מדרגות אלו הם תורה ונביאים וכתובים, כי כתובים הוא רוח הקודש לבד והוא הנקרא נפש, והיינו נפש דוד, ונביאים הוא למעלה ממדרגת רוח הקודש, והוא הנקרא רוח, ואמנם נבואת משה רבינו היה למעלה מהנבואה וכל נבואתו תורה, שהוא יותר גבוה מנביאים, והוא סוד נשמה. וזהו לעם תליתאי אשר יש להם נפש רוח נשמה וכו'.

והוא בסוד שלשה בחינות עולמות נשמות אלהות, כמו שאיתא בסוף ספה"ק בן פורת יוסף האגרת הידוע של מרן קוה"ק הבעש"ט הקדוש זלה"ה וזי"ע, וז"ל: בעת תפלתך ולימודך, וכל דיבור ודיבור, ומוצא שפתיך תכוין לייחד שם, כי בכל אות ואות

פרש"י צו את בני ישראל וגו' פרשה זו נאמרה ביום שהוקם המשכן, ושמנה פרשיות נאמרו בו ביום כדאיתא במסכת גיטין בפ' הנזקין. וישלחו מן המחנה ששלוש מחנות היו שם בשעת חנייתן, תוך הקלעים היא מחנה שכינה, חנית הלויים סביב, כמו שמפורש בפ' במדבר סיני היא מחנה לויה, ומשם ועד סוף מחנה הדגלים לכל ארבע הרוחות היא מחנה ישראל, הצרוע נשתלח מחוץ לכולן, הזב מותר במחנה ישראל ומשולח מן השמים, וטמא לנפש מותר אף בשל לויה ואינו משולח אלא משל שכינה ע"כ.

אפשר לבאר הענין מהו הענין של השלש מחנות שהיו לישראל. וגם להבין מה שרואים שבלויים עצמם, היו ג"כ שלש בחינות, שהם גרשון קהת ומררי, וכל אחד ואחד נשא דבר אחר, כל אחד לפי דרגתו. וכן אנו רואים הענין של מנין שלש אצל קבלת התורה, כמו שאמרו חז"ל במסכת שבת (פח ע"א), דרש ההוא גלילאה עליה דרב חסדא, בריך רחמנא, דיהב אוריין תליתאי, לעם תליתאי, על ידי תליתאי, ביום תליתאי, בירחא תליתאי ע"כ.

והענין הוא, שזה ידוע שיש חמישה דרגות בנשמת האדם, שהם נפש רוח נשמה חיה יחידה, ועי" קיום ולימוד התורה ומעשים טובים יכולים להגיע ממדרגה למדרגה לנפש רוח ונשמה שהם אורות פנימים, משא"כ חיה יחידה הם אורות מקיפין, כמ"ש בזהר הקדוש (ח"ב צ"ד ע"ב) זכה יתיר יהבין ליה נפש, זכה יתיר יהבין ליה רוח וכו'.

וכמבואר ממרן האריז"ל (עץ חיים שער מ דרוש יב) וז"ל: והענין כי הנה הכלים הם חיצוניות ועביות, ולא יכלו להתלבש כל ה' מיני נשמה, רק הג' תחתונים לבד שהם נר"ן, ולא לה לבד היו כנגדם כלים וגופים, אך חיה יחידה שבכל פרצוף אין כנגדן כלים בפרצוף ההוא עצמו שיתלבשו בהם, אך נשארו בחוץ בלתי

עטרת פז

אמרות טהורות מרבתינו זי"ע

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהִים הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה הוֹי"ה לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם (לה א).

רש"י הקדוש מפרש, למחרת יו"כ כשיירד משה מן ההר. והוא לשון הפעיל, שאינו אוסף אנשים בידים אלא הן נאספים על פי דבורו עד כאן. אפשר לומר בדרך רמז כי זה ידוע מחז"ל (מנחות קי). שבזמן שהיה הבית המקדש קיים כשחטא האדם ח"ו, היה מביא קרבן לחטא אשר עשה, והכהן היה מקריב אותו ועי"ז נתכפר לו החטא שעשה, אבל כעת בזמן החורבן שאין לנו כהן בעבודתו, אז כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, וכמו כן שלמים וחטאת. וזה ידוע שהשני בתי מקדשים היה קיים תת"ל שנים.

וזה ויקהל משה את כל עדת' הס'ת של את' כל' עדת' הוא תת"ל, 'בני ישראל ויאמר אלהם' שכמו שבזמן שבית המקדש היה הקרבנות מכפרים על עוונות, כמו כן ע"י אמירה ולימוד התורה"ק מכפרת על כל העוונות. וזה שמרמז רש"י הקדוש, לא היה משה רבינו אוסף אנשים בידים, אלא על פי דבורו, היינו שגם ע"י לימוד התורה

בפה כמ"ש למען תהיה תורת ה' בפיך (שמות יג ט) ג"כ יכולים לכפר על כל עוונותיו.

מ'עשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא

וְכָל חֶכֶם לֵב בָּכֶם וַיֹּאמְרוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה הוֹי"ה (לה י).

רצונו לומר שראש הדור שהוא צדיק הדור או מלך ישראל שהוא ראש ישראל, הוא הלב של כל ישראל, כנודע ג"כ מדברי רבינו אלקי מרן בעל שם טוב זלה"ה שהקשה על הפסוק דכתיב 'ויאמר שמואל אל ה' איך אלך' למשוח את דוד שמו 'ושמע שאלו והרגני' (שמואל א טז ב), למה לא חש בחזרתו, שאז ימשה את דוד 'ושמע שאלו והרגני', ולמה דוקא חש בהליכה ולא בחזרה, כי הרי יכול להיות יותר שבהליכתו לא ידע שאלו מאומה ממה ששמואל רוצה לעשות. ועל זה השיב מרן קדשינו הבעש"ט זלה"ה, כי כל מלך הוא לב של כל ישראל, לזה היה שמואל חושש דוקא בהליכתו, כי אז היה עוד מלך, ויכול לראות ברוח קדשו על מה שמואל הולך לעשות לדוד, לזה היה חושש רק בהליכתו לבד, אבל בחזרה שכבר נמשח דוד למלך, וסרה המלוכה משאוול מכל וכל, לזה לא היה חושש שמואל בחזרה שמו 'ושמע שאלו', כי היאך ישמע וידע, מאחר שאין לו עוד לב של כל ישראל והבן ודפח"ח.

נמצא שזהו שאמר הכתוב הקדוש ג"כ, 'וכל חכם לב' היינו ראש ישראל שהוא לב של כל ישראל, 'בכם' שהוא תמיד נקשר בכם בישראל הקדושים באהבה באחדות אחד, הוא 'ביאור' לכם 'ועשו' לכם כל הטובות שצריכים ישראל למטה, 'ועשו את כל אשר צוה הו"ה' לו, כן יעשו

למטה, והוא בסוד כמו שכתוב אצל משה רבינו כמה פעמים 'ועש משה כאשר צוה ה' אותו כן עשה' (במדבר יז כו) היינו למטה והבן.

ב'בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

וְהַנְּשֹׂאִים הֵבִיאוּ אֶת אֲבָנֵי הַשֹּׁהַם וְאֵת אֲבָנֵי הַמִּזְבֵּי לְאִפּוֹד (לח"שין (לה כו))

'והנשאים' חסר יו"ד. ופירש"י ז"ל: א"ר נתן מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחלה ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחלה, אלא כך אמרו נשיאים, יתנדבו צבור מה שמתנדבין, ומה שמחסרין אנו משלימין אותו, כיון שהשלימו צבור את הכל שנאמר (שמות לו) והמלאכה היתה דים אמרו נשיאים מה עלינו לעשות הביאו את אבני השדה וגו', לכך התנדבו בחנוכת המזבח תחלה, ולפי שנתעצלו מתחלה נחסרה אות משמם 'והנשאים' כתיב. וצריך להבין מפני מה דוקא נחסרה אות יו"ד.

ולדעתי נראה בדרך נפלא בס"ד, דהנה אחז"ל (מכילתא בא ט) עה"פ 'ושמרתם את המצות' (שמות יב יז) אל תיקרי מצות אלא מצות מצוה שבאה לידך את תחמיצנה ע"כ. והנה כאן הנשאים, יען שהתרשלו במצוה שבא 'לידם' להתנדב למשכן, עי"ז חסר להם אות יו"ד, מדה כנגד מדה, מפני שלא קיימו מצוה שבא 'לידך', עי"ז נתחסר להם אות יו"ד, וזה דבר נפלא בס"ד.

פ'רי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

צר (ישעיה סג ט), 'קלני מראשי קלני מזרוע' (סנהדרין מו.), כי בהכרח השכינה מתלבשת באשא תקיפה דגה דינים קשים, ובערה כאש רשעה, וכמו שהוא גרם בעונו שאש מתלקחת אתדבק בננה, ונגה אפתי ליטול נהורא, בחינה זאת בעצמו הורגו וממיתו, על כי ידי דין בית דין, בהכרח ניצוץ השכינה מתלבש שם, להמשיך הטוב ולהחיות הרע.

ולכן הוזהרנו לא תבערו אש מתלקחת דין תקיף דגה אשא תקיפה וסומקא. בכל מושבותיכם במקום מושב בית דין. ביום השבת שאז שולטין מאורי האש חשמל הקדוש שכולו חיים, ואין שם מיתה וחטא ועון, ולא תיגרום ירידת השכינה למקום נחשים שרפים.

אוצר החיים' דף רצו: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עליו הדין, וסנהדרין קא מהפכי בזכותא ובדינא, כי בחינות נגה שלהם מבור לקדושה ולזכות ולדינים קדושים.

וכשפוסקין הדין כגון סקילה, עיקר הכוונה לבטל ולהרוג המשחית שברא על ידי עון זה, שיתעלה הטוב, ואם לא היה נידון על ידי בית דין, יהיה נידון בגיהנם ע"י המשחיתים שברא, עד שיתבלעו ויתבטלו המשחיתים, 'יחד אנכי עד אעבור' (תהלים קמא י). אבל כשפוסקין הבית דין ארבע מיתות, אזי 'הויה ממים' (שמואל א ב ו), הויה מתלבש בתוהו ובוהו וחשך ותהום, ודן בהון ארבע מיתות בית דין להסיר הקליפה והרע, ולהחיות הניצוץ הטוב שעירב בעונו באותו הקליפה.

ובאמת בחינה זאת, הוא גלות השכינה וירידתה לקליפות נגה לצורך הברור, וכל היסורים והמיתות, לו

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבֵיכֶם בְּיוֹם הַשָּׁבָת (לה ג).

ביאור הדברים בסוד (ירמיה ב יט) 'תיסרך רעתך' כי החוטא עיקר החטא באש יצר גבורות, וכשאש מתלקחת מתדבק בננה, נעשה כולו רע לעבור רצונו יתברך, ומתדבק נגה בשלש קליפות. וכשאדם חוטא בעון שחייב סקילה, גורם עירוב טוב בקליפה מרה וקשה, הנקרא רוח סערה, ונברא מלאך משחית, וכיון שהוא עירב טוב ברע, אזי מלך עליון שכל דרכיו עצות וטובות, נותן כח לבית דין שיפסקו

צריכין לתקן, אשר צוה וחיבור הו"ה ב"ה. כי בעת השבירה היו כל הששה קצוות בפירוד, זה על גב זה, כנודע. ואחר התקון הם בבחינת קוץ בחיבור אחד, אחדות יחיד ומיוחד, כדאיתא בע"ח (שער המלכים פ"ח).

וזהו שאמר משה לישראל אלה הדברים אשר אתם צריכים לתקן, שיהיה צוה וחיבור הו"ה, כנודע שכל הו' כלים שהיו בפירוד אחר השבירה, בעת התקון נעשה מהם שם הו"ה ב"ה בבחינת קוץ. וזהו אשר צוה ה' לעשות אותם כי זאת תלוי די"קא בכם בישראל הקדושים והבן.

לזה אמר אח"כ ששית ימים שהם כנגד ששה קצוות ויום השביעי שבת שהוא כנגד מלכות שמים, כמו שכתבתי כבר דבר נכון על זה ע"ש. והבן.

ב'בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

כלי חסד לעולם הבריא ג"כ, וה"ה אורות של שאר המלכים נכנסו כולם בכל שאר מדות, היינו בגבורה ות"ת. וכן כולם עד מלכות שמים, שגם הכלי שלה נשבר, וירדו לעולם הבריא ע"ש. נמצא שראשית כלי הנשבר הוא כלי הדעת, ובו היום כלולים כולם.

וידוע הוא שכל הו' כלים נקראו בשם בני ישראל, על שם ראש שלהם, שהוא ז"א קדישין, הנקרא ישראל. לזה כשראה משה רבינו ע"ה שישראל עשו העגל, ועבור זה היה שבירה גדולה למעלה במדות עליונות, כנודע. לזה ויקהל ואכניש, משה את כל עד'ת כל הדע'ת בני ישראל.

ויאמר אלהם כתיב חסר יו"ד, כנודע, שאז היו הם כביכול בבחינת קטנות, ולא בבחינת יו"ד, עשר ספירות בקומה שלימה. וזהו ויאמר אלהם אלה הדברים שאתם

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהִים הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה הוֹי"ה לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם (לה א)

ר"ל איתא בע"ח (שער שבירת הכלים פ"א) הנה כשיצא הדעת בכלי שלו, והו' מלכים היו כלולים בו, וכאשר נשבר כלי המלך הנה הנקרא דעת, אז ירד הכלי שלו לעולם הבריא, ושאר הו' אורות שהיו בו נכנסו כולם בכלי החסד, וכשיירד כלי החסד הנה ונשבר ג"כ, אז ירד

עטרת זקנים

יומא דהילולא ממאורי הדורות

רבינו אלימלך ב"ר אליעזר ליפמאן מליז'ענסק זי"ע ה'נועם אלימלך' כ"א אדר תקמ"ז

דיבך נפשו לרבינו

ומעשה היה שבא צדיק אחד מומדינה רחוקה, שהיה דרכו להיות סגור ומסוגר, ולא היכר עם שום אדם, והיה מעוטף בטלית ותפילין ובפרישות מכל הנאות, ולומד תורה יומם ולילה, והיה צדיק, וכששמע את שמע רבינו הקדוש אור עינינו רוח אפינו מוהר"ר אלימלך [מליזענסק], מעניני מופתים נפלאים ורוח הקודש ומדריגות נפלאות שלו, היה מתמה, ובא לבית מדרשו של רבינו, ורבינו צפה ברוח קדשו, ויצא לגנוז מביתו לבית המדרש שלו ונתן לו שלום כסבר פנים יפות, ואמר לו 'אם יסתר איש במסתרים אז ודאי אני לא אראנו השם צבאות' (ירמיה כג, כד). והצדיק הזה תמה, כי לא היה מכיר אדם שם, ושום אדם לא הכיר מהותו וענינו בכל מדינה זאת, ודיבך נפשו לרבינו והיה מגדולי תלמידיו.

'היכל הברכה' בראשית דף קטו:

לימוד התורה מועיל יותר מן התענית

צוה רבינו אלימלך [מליזענסק] ואמר, ששני דפון גמרא עם רא"ש מועיל יותר מן התענית.

'נתיב מצותיך' אמונה ה, ב

שוריים של אכילת צדיק

פעם אחת ראה הקדוש ר' וושיא מאניפאלי בביתו צורת אחיו **רבינו אלימלך**, ואמר להמשרת, מה זה שאתה נושא שם, וראו שהוא שירי מאכל שלו, והיה בהם צורת אחיו הקדוש.

'היכל הברכה' בראשית דף קמז:

הגאולה תלייה בחזרת הארון

אמר משיח **לרבינו אלימלך** [מליזענסק], שהעיקר תלוי שיחזור הארון שגלה למקומו, ואז יהיה הגאולה שלימה במהרה בימינו.

'היכל הברכה' בראשית דף קמז:

והירות החסידים בעת שיושבין בסעודת מצוה

קבלה מרבינו הקדוש אלימלך [מליזענסק] שכל אסיפה שאין שם ראש, הם"מ יו"ש נעשה שם ראש.

'נצר חסד' אבות ו, א אחדות ח

כל צדיק הוא אבר מן המקדש

כל צדיק הוא אבר מן המקדש, ובכל יום מעלין למקדש עליון, שאנו מקוין שירד מן השמים בני ענין אחד, ומעלין אותו מן הקליפה ונקבע בקדושת בית המקדש, ורבינו **אלימלך הקדוש** אבר שהעלה את מנוח החיצון כידוע, ואם היה הזכות גבר על ידי לימוד תורה לשמה שיהיה מעלין הארון, כבר היה הגאולה שלימה, וכל זה ידוע.

'היכל הברכה' וקרא דף רצה:

הצדיקים ביטלו את חבלי משיח

ובפרט בצדיקים הגדולים, עומדים עליהם כל בני עולם כמו שעשו לכמה צדיקים, ופעם אחד הכה אחד על לחי **לרבינו אלימלך**, ואמר רביש"ע אני מוחל בלב שלם ובלב ששמו ולא יענש שום אדם בסכתי, ושמע מו"ח הצדיק מוהר"ר אברהם מרדכי מפניטשטב, מפיו של **רבינו אלימלך**, ינחו מלהלוק עלי שתי שנים ואביא משיח וגאולה שלימה. ואמר, חידוש נפלא הוא לי על התנאים שצפו ברוח קדשם (ו)עד סוף כל הדורות, וכתבו כך כל גזירות רעות ויסורים, שיהיו קודם ביאת משיח, ולא רש **שאלמלך** יהיה בעולם, וכל אלו הרעות והגזירות כבר המתק אתם וביטל אותם **אלימלך**. כל זה שמע מו"ח זצ"ל מפיו הקדוש.

'נתיב מצותיך' אמונה ד, ה

חבלי של נטילת ידיים

מי שהוא ירא שמים באמת לא יטול ידיו אלא מכלי חרס, וזכיות, אבנים שהם גוש אחד ולא ניתקנו, דשבירתן זהו מיתתן, וכן נהג אדונינו הקדוש רבינו אלימלך מליזענסק, ואחריו נהגו כן הרבה תלמידיו, ולכל זה יש פנים בהלכה למענין אמת.

'שלחן המעור' סימן קנט, ה

הכרעתי את העולם לכף חובה

שמעתי אני השפע, משם **רבינו אלימלך** [מליזענסק] שאמר, מה שכל העולם צועקים לפניו, זה מבקש שיחיה בנו, וזה צועק לפניו על הפרנסה, וזה על החיים, ואמר. על ידי שהטאתי והכרעתי את העולם לכף חובה, צועקים לפני חז"ל בני חיי ומוזני שנלקח ממני עבודה. ודברים אלו בוערים כלפידים. כך שמעתי.

'נצר חסד' אבות ה, כ

יתבטל מומציאות מגודל אור וקדושה אלקיות

סיפר לי מורי חמי: פעם אחת שאל אותו [-הבעש"ט] תלמיד אחד: מה יהיה גורלי ועסקי, ואמר לו: יהיה חזן. ויאמר לו: אני יכול לגנו. ואמר לו מרן: אקשור אותך בעולם הנינון, ותוכל לגנו. וסיפר לי מורי חמי, שהוא בעצמו היה מכיר את החזן הנ"ל, ולא היה בעולם מנגן נפלא כמוהו. ופעם אחת בא החזן הנ"ל אל **רבינו אור שבעת הימים**, מו"ח ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, עם שני משוררים, אחד נקרא באם, ואחד נקרא סתם זינגער, והיתה מבוכה בין רבינו הנ"ל ובין בנו **הצדיק ר' אלעזר**, אם יכבד את החזן לקבל שבת, כי היה ירא רבינו, שלא יבלבל אותו החזן מקדושתו. ומגודל פחד קדושת מרן אלקי, כי נקרא חזן של הבעש"ט, הסכימו בהכרח לכבדו, ויהיה מה [שיחיה].

וכשהתחיל החזן להתפלל, שלח רבינו הנ"ל, שיפסיק ולא יתפלל עוד לפני התיבה, כי יתבטל ממוציאות, מגודל אור וקדושה והארות אלקיות, שהיה נפתח לרבינו על ידי שירות של צדיק זה. ואחר כך כיבד אותו רבינו מאוד בכל השבת, אך לא היה מתפלל לפני התיבה. ובמוציאי שבת קרא להחזן, שיספר לו ממדריגת ומקדושת מרן אלקי אור ישראל, וסיפר לו ענינים נוראים לא שמעתון און...

'מעשה השם' אות יג - טו

מה יתבונן תחלה בשפלות עצמו או בגדלות הבורא

מי ירפא לך' (איכה ב, יג). הענין נראה מן הפסוק להכריע, כי היה וזיכוח גדול בין **רבינו הקדוש אלימלך** ובין אחיו **הקדוש ר' וושיא**. כי מר אמר שצריך מתחילה להתבונן גדולת השם וכמעשיו הנראים, ואחר כך יבוא ממילא לשפלות בעיני עצמו. ומר אמר להיפך, כי כל עוד שלא השפיל עצמו כאין, אי אפשר להשיג גדולתו של יוצר בראשית ויראתו. ורבינו הקדוש איש אלקים [המגיד ממעוריתש] הכריע ששניהם אמת. ומכאן נראה שבעת היחוד בנקודות הלב, מתחילה [צריך] להשכיל מ"י ברא אלה' (ישעיה מ, כו) גדולת האדון, ואחר כך בא בעת היחוד למדריגות 'מה' ממנש...

'זוהר ח' ח"א דף ח:

תכלית השלימות הוא להיות מעלה ומטה

הגם אשר הוא מדריגה גדולה בעת שהיה מלבוש משה בגוף חשמ"ל שהולכין בו הצדיקים בגן עדן, וכבר נסתלק מן חזיו דגוף דהאי עלמא לגמרי, על כל זה אין זה שלימות [ה]אמת, כי תכלית השלימות הוא להיות מעלה ומטה. וכך שמעתי מאת אדמו"ר מוהר"ר **אברהם יהושע העשיל ממעונין**, מה שקבלתי ממורי ורבי **רבינו אלימלך** [מליזענסק]. אובין הונטין, הונטין אובין (למעלה למטה. למטה למעלה).

'היכל הברכה' וקרא דף א.

סימן שהיה לו שבוע בקדושה

אמר רבינו הקדוש מוהר"ר אלימלך [מליזענסק], סימנן שהיה לו שבוע בקדושה, אם יש לו הארה עצומה בערב שבת (עיין נועם אלימלך בשלח ד"ה ויהי ביום הששי). זהו האמת, אבל צריך לזה הרבה סיעתא דשמיא, וקדוש כמוות הוא במדריגה זאת.

'נתיב מצותיך' אמונה ד, ב- ג

והירות הצדיק שלא לגלות מדרגותיו

אין ציוור הולד עד מם יום (בכורת כא), כנגד מם כתומה, כלולת צירים ודלתות וגף עצלם. ולכן **רבינו הקדוש אור וחיות נשמותיו רבינו אלימלך** [מליזענסק] הוהיר, כשהצדיק משיג איזה מדריגה, לא יגלה עד תשעה חדשים, ולפחות עד ארבעים יום.

'נתיב מצותיך' נתיב התורה א, כב

הצדיקים מריחין ריח גן עדן וצריך ברכה

רבינו אלימלך מליזענסק אמר, שאינו יכול ליסבול בערב שבת אחר הטבילה את בוסמין וריחין דגן עדן, כי הצדיקים הרבה פעמים מריחין ריח גן עדן, והסביב [הוא] שבעת עבודה ותפילה ולימוד תורה באים נשמות מן עדן לסייע להם, ומהם מלבושיהן מריחין ריח גן עדן, והוא ריח שיש בו ממש וצריך ברכה.

'זוהר ח' ח"ד דף קעב.

הסתופפות אצל כמה צדיקים

לפעמים הצדיק משתוקק אל העולם בשביל הארות ש"ע נהורין, שנמשך עליו על ידי העולם, וזהו (תהלים כו, ח) 'לך' בגינך 'אמר לבי' לבני העולם 'בקשו פני', והכוונה אמת כדי 'את פניך ה' אבקש', ולכן אינו מקפיד על אנשים שלו אם נסועים ג"כ לצדיק אחר צדיק אמת ומקבלין משם הארת. וכך היה מדתו של **רבינו אלימלך** [מליזענסק] ותלמידיו אמיתים, שהיו דבקים בו באמת.

'זוהר ח' ח"א דף קו.

מנובה של מעלה

קבלנו מאת רבותינו, שכל אחד מישראל מברר ובונה חלק בבית המקדש, ורבינו **אלימלך** זי"ע היה לו עליות נשמה ועלה למעלה, והראו לו, שבנה בקדושתו את המנובך במקדש של מעלה, ושאל על הארון ועל היכל קדשי קדשים, והשיבו לו, אם יהיה הרצון שיתברר בחינה זאת יבא משיח, והוא בזכות לימוד תורה לשמה בקדושה וביחודים.

'היכל הברכה' ח' תבא קעד:

גילוי אליהו

ולרבינו ר' אלימלך זי"ע, נתגלה אליהו הנביא ז"ל פנים בפנים בלבוש שלו שני פעמים, והוא מדריגה גדולה עד מאוד, והוא מודעוה הרבה, ולולי שמתלבש בגוף אין ביכולת לסבול כלל אורו הרב.

'זהר ח' ח"ב פסד:

סימן להכנעה דביקות סימן לדביקות הכנעה

כלל זה יהיה בידך, אם אין הכנעה אמיתית אין משיג טעם נועם זיו השכינה והוא טעות מקליפת נוגה, סובר שיש לו הארה ומשיג רוח הקודש והכל טעות. כמו שאמר אדונינו המלך רבינו **אלימלך** כי לפעמים בלילה וחשכות הזמן, עץ נרקב מאיר כמו נר אור, ולכן כלל גדול אם אין הכנעה אין דביקות ואין רוח הקודש, והכל טעות.

'נצר חסד' פ"ג מ"ז

הארה עצומה בערב שבת

זהו עצמו יציאת מצרים, האור הנמשך מתוך החשך הזה, ובפרט בערבי שבתות וימים טובים, שהם נקראים 'ערב', שהם החשך של שבת ויום טוב, כדי שיבוא אחר כך יתרון האור מתוך החשך, בחירות של שבת ויום טוב. אף על פי שאמר רבינו הקדוש מוהר"ר **אלימלך** שסימן שהיה לו שבוע בקדושה, אם יש לו הארה עצומה בערב שבת, זהו האמת, אבל צריך לזה הרבה סיעתא דשמיא, וקדוש כמוהו הוא במדריגה זאת, אבל אני כתבתי כפי שהוא האמת, וכמו שקבלתי ממורי ורבי וממורי הגדולים תלמידי רבינו אלימלך, ונרגש לכל חי.

'נתיב מצותיך' אמונה ד' ב'

אסיפה במקום שיש הכנעה ובושה

לא יאספו שום אסיפה של מצוה אלא אצל איש שיש להם הכנעה ובושה כמונו על כל פנים מעט, כי קבלה מרבינו הקדוש אלימלך שכל אסיפה שאין שם ראש, הם"מ יו"ש נעשה ראש.

'נצר חסד' ו' ב'

ספרו הקדוש

ספר הקדוש **נועם אלימלך** כולו אור צחצחות עמוק עמוק עד למאד אם תזכו להבין דבר אחד מדיבורו.

'היכל הברכה' בראשית לב:

ספר נועם אלימלך אין מי ששישנו כי הוא כולו מדריוגות גדולות אף על פי כן כל אחד טועם לפי מעשיו.

'נתיב מצותיך' נתיב התורה א לב

סגור ומסוגר

ומעשה היה, שבא צדיק תלמיד חכם אחד ממדינה רחוקה, שהיה דרכו להיות סגור ומסוגר בחדרי חדרים בסתר, שלא יוודע לשום אדם מה שהוא מתנהג בעבודת הבורא, ולא דיבר עם שום אדם, והיה מעוטף בטלית ותפילין, ובפרישות מכל הנאות, ולומד תורה יומם ולילה, והיה צדיק. וכששמע את שמע רבינו הקדוש אור עינינו רוח אפינו מוהר"ר **אלימלך**, מעניני מופתים נפלאים, ורוח הקודש ומדריגות נפלאות שלו, היה מתמה. ובא לבית מדרשו של רבינו, ורבינו צפה ברוח קדשו, ויצא לגנוז מביתו לבכהמ"ל שלו, ונתן לו שלום כסבר פנים יפות, ואמר לו 'אם יסתר איש במסתרים' אז ודאי 'אני לא אראנו נאם השם' (ירמיה מג כג), כי על "צרעת" מותרנמעין "סניורו" ע"כ. והצדיק הזה תמה, כי לא היה מכיר אדם שם, ושום אדם לא הכיר מהותו וענינו, בכל מדינה זאת. ודיבר נפשו לרבינו, והיה מגדולי תלמידיו.

'היכל הברכה' בראשית קטו.

גאולה שלימה

ושמעו מורי חמי הצדיק מוהר"ר **אברהם מרדכי מפניטשטב**, מפיו של רבינו אלימלך שאמר, ינחו מלהלוק עלי שתי שנים, ואביא משיח וגאולה שלימה.

'נתיב מצותיך' אמונה ד ה

שיחת חיות

ופעם אחת ישב רבינו **אלימלך** עם הצדיק ר' משה [מפישעווארסק] הידוע, ושאל לו רבינו לר' משה, מבין אתה מה שהכלב מדבר? והשיב שאומר שנושאין אגרת לרבינו, ושאל, יותר אינו שמע מר? ואמר לא. ואמר רבינו, הלא הוא אומר כל מה שכתוב באגרת, שיש אשה מקשה לילד וצריכה לרחמים, ולמה הדברים הכה הבעל עגלה להכלב, והקפיד רבינו ואמר להבעל עגלה, ולמה הכית אותו ונתבלבל, שאמר לי שם האשה, וכשהכית אותו נתבלבל, ואינו יודע אם שמה סאשי או ראשי, ואחר כך לשעה בא השליח עם האגרת, ונתאמת לו הדברים.

'נתיב מצותיך' אמונה ד ה

ריח גן עדן

ורבינו אלימלך אמר, שאינו יכול ליסבול בערב שבת אחר הטבילה את בוסמין וריחין דגן עדן, כי הצדיקים הרבה פעמים מריחין ריח גן עדן. והסבה, שבעת עבודה ותפלה ולמוד תורה, באים נשמות מן עדן לסייע להם, ומהם מלבושיהם מריחין ריח גן עדן.

'זוהר ח' ח"א דף קע.

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו ז"ע

פרשת פרה

דיני פרה אדומה

מצות עשה, לעשות מעשה פרה אדומה, שנאמר 'ויקחו אליך פרה אדומה תמימה' (במדבר יט ב).

מדיני המצוה, שתהא תמימה באדמימות, ואם נמצא בה שתי שערות שחורות, או לבנות פסולה. ומצותה שתהא בת שלש שנים או יותר. ומום פוסל בה שנאמר 'אשר אין בה מום' (שם). ועבודה פוסל בה שנאמר 'אשר לא עלה עליה על' (שם). ובהר הזיתים היתה נעשית. ועושין מערכה של עצים, ונותן הפרה כפותה על המערכה. וכהן לובש ארבע בגדי כהן הדיוט, אף כהן גדול אינו לובש אלא ככהן הדיוט. ושוחטה בימינו, ומקבל הדם בשמאלו, ומזה באצבעו הימנית מן הדם שבכפו השמאלית, שבע פעמים כנגד בית קדשי הקדשים, ומתכוין ורואה בפתחו של היכל. ומצית אש במערכה, וכשנקרע בטנה, הכהן לוקח עץ ארז ואזוב וכורכן בשני תולעת, ומשליך לתוך בטנה, ומרבה לה עצים, ואח"כ מאסף כל האפר, וחולקה לשלשה חלקים, חלק אחד בשביל הכהנים, וחלק אחד בשביל ישראל בהר הזיתים, וחלק אחד למשמרת מוכן ומוצנע. ופרה נעשית בטבול יום. ומטמאין את הכהן כשרץ. וטובלין אותו טבילה אחת, כי הטבול שנים מגונה, שלא יאמרו שמחמת שלא טבל פעם ראשון בכוונה, או שלא טבל כראוי טבול שנית, ויחשבו שמה לא טבל גם בפעם השני כהוה, ולכן בקדשים אינו אלא מגונה, ובפרה לא היה מניחין אותו אלא לטבול פעם אחת, ואומרים לו טבול אחת. וכל העוסקין בפרה אדומה, משעת שחיטה עד שתעשה אפר מטמאין בגדים.

'אוצר החיים' מצוה שצח, במדבר דף קטט.

אילו היה נתגלה טעמי הפרה לאמיתות כבר היה נתבטל הבחירה מן העולם

'ויקחו אליך פרה' (במדבר יט ב), כי ענין פרה אדומה קליפות נגה לא שייך למשה, כי הוא כבר החזיר כל בחינות נגה שלו לחשמל האור הטוב, ולכן כתיב 'ויקחו אליך' שהם יקחו אליו, שיהיה גם בחינות נגה של כללות ישראל לתכלית הטוב, לגבורות של אפר מנצח"ך הקדוש, ולכן למשה נתגלה טעמי הפרה היאך לזהר ממנה, כי יכול להיות בעיני עצמו צדיק גמור בתכלית הוהירות, ואחר הבדיקה יהיה נמצא רשע גמור שאין לו חלק לעוה"ב, מחמת גסות הרוח, כמו שאירע לדואג ואחיתופל וירבעם בן נבט הצורר הרשע עוכר ישראל, ואילו היה נתגלה טעמי הפרה לאמיתות כבר היה נתבטל הבחירה מן העולם, ולמשה נתגלה, וזהו 'ויקחו אליך' דקות דבר הנעלם הזה. ודע כי אי אפשר להינצל מקליפה דקה הזאת אם לא בהתקשרות ניצוץ משה רבינו, וזהו 'ויקחו' 'קחו', הענין הנעלם שתמתיק בחינות נגה, ועוד 'קחו' פשטות מצות פרה לקיים מצות ורצון הבורא שאמר ונעשה רצונו לנחת רוח לפניו.

'היכל הברכה' שמות דף רלג.

ענין פרה אדומה שלא עמד עליו משה ושלמה

וזה הוא פרה אדומה, דאצטבע בגוון אדם, להלעיט לעשו 'מן האדם האדם הזה' (בראשית כה ל). ולא יכול משה ושלמה לעמוד עליה, איך להשמר מן טעות ורמאות שלה, הטעה את משה לגייר את ערב רב, אשר היה חטא גדול אשר נאמר עליו (דברים לא יח) 'כי פנה אל אלהים אחרים' ערב רב כמבואר בליקוטי תורה (פרשת וילך), וזה גרם לנו כל הגלות והצרות, והטעה את שלמה בחלקות שפתיו ליקח אלף נשים, והטו את לבבו הקדוש, ואנן מה נענה לבקש רחמים מבעל הרחמים להינצל מקליפה דקה זאת.

'זהר חי' ח"ה דף קטט.

טעם שריפת פרה אדומה, וטעם שלא ניתנה לאהרן

טעם שריפת פרה אדומה לשרוף כח השלש קליפות של נגה והשאר טהור. לשון מרן (טעמי המצות פ' חקת) 'אשר לא עלה עליה על' (במדבר יט ב) היינו דכתיב (בראשית כד טז) 'בתולה ואיש לא ידעה', פירוש במעשה זה אין בו שום רמז יחוד אלא הכל תגבורת הדינים על הפרה, בסוד שריפתה ועשייתה חוץ למחנה, ובבחינה זו 'לא עלה עליה על' שהיא הת"ת הכולל כל ה' עליונה וה' תחתונה, בסוד 'רקיע בתוך המים' (שם א). ולזה לא ניתנה לאהרן שהוא שושבינת היחוד.

'אוצר החיים' מצוה נב, שמות דף קנו.

ע"י אמונה ושמוחה ממתיק דיני הפרה

ענין 'פרה אדמה', עיין בלק"ת (פ' חקת) יחוד מרן [האריז"ל] שהאותיות הקודמת לארבע יהו"ה ד"פ טדה"ד [עולה פ"ח], ואותיות הקודמת לע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, עולין קצ"ז, עם פ"ח הנ"ל עולה 'פרה'. ומצד זה 'מטמאה טהורים' ברוב דינים, ואין תיקון להמתיק דיניה אלא אמונה שלימה, ולהיות אין אפר ממש, ויקבל הכל בשמוחה ובאהבה ובחיבה, ואז היסורין אפילו יסורי מיתה ר"ל הם מתוקים וחביבים בנעם השם ובאהבתו, והמתקנות דינים המטמאים טהורים ברוב דינים נפסק ממנו הדביקות והאהבה אין תיקון אלא 'אפר' בשמוחה, כי האלף אמונה שאלופו של עולם בכל תנועה ממתיק פ"ר גבורות קשות, ואחורי השמות פרה נמתקין בסוד 'פרה אדמה' עם הכולל עולה של"ו, שהוא הויה ע"ב, הויה ס"ג, הויה מ"ה, הויה ב"ן, עולה פרה"ה אדמ"ה, נמתק בשורשה 'לטהר טמאים באומר קדוש' (יוצר לפרשת פרה).

'היכל הברכה' במדבר דף קטט.

מצותה בסגן

איאת בזהר (פקודי רלז): פרה אדומה אתידיבת לסגן ולא לכהנא רבא. סגן הוא הממונה שהוא חסד הראשון, שהוא הממונה לשאר חסדים המתפשטים. **ואאמו"ר** זלה"ה כתב נ"ב בזהר שלו, כהן גדול חכמה אבא עלאה, סגן הוא בינה, כהן סתם הוא ז"א, איש כהן מלכות ע"ש, סגן הוא בינה, כי יש לה שם ס"ג, ו' הוא חמישים שערי בינה, ודינים מתעריץ מינה, לזה נותנים פרה אדומה שהיא בינה לסגן.

'דמשק אליעזר' פקודי על דף רלז:

טעם שלא עלה עליה על

כתיב 'אשר לא עלה עליה על' (במדבר יט ב), 'על' חסר ואו. עיין בזהר (חקת קפ): 'על' כתיב כד"א (ש"ב כג א) 'נאם

הגבר הוקם על', מ"ט בגין דהוא 'שלומי אמוני ישראל' (שם כ יט), ועליה לאו הוא אלא עמה 'אשר לא עלה עליה על' 'בתולה ואיש לא ידעה' (בראשית כד טז). עיין לק"ת (חקת) כי פרה אדמה בנוקבא דנגה, ומטהרת טמאים ומטמאת טהורים בסוד טוב ורע, כי על ידי תשוקת הרע נתעורר לאחוז בטוב, ושורש אלו בסוד פר של ה' מלכות שהוא אדמה נמשכה קדושה מעולם הבינה, בסוד נון שערים שלה העולה אדמה, וכל זמן שהם בקדושה הוא פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום של אלהים אחרים. אך כשעשו ישראל את העגל גרמו שנתפשטו אלו הדינים אל הקליפות, והנה דינים אלו כשיזקקין מהם הקליפות ונעשה אש זרה אש גיהנם במדות רעות כעס וגאווה ותאות ניאוף אש גיהנם ממש, הם גורמין לה שלא תהיה המלכות ביחוד עם דודה פב"פ, וזהו 'אשר לא עלה עליה על' שהוא היסוד והצדיק המקבל מאה ברכות להשפיע לשכינה, והת"ת שהוא ואו נעלם ונסתלק לגמרי, אבל הצדיק עכ"פ 'טוב שכן קרוב' (משלי כו י) שהוא עכ"פ קרוב לה גם בגלות והוא עמה לשומרה.

והכוונה כי על ידי חטאים חזרו האורות כמו שהיה בעת מיתת מלכים ושבידתו, דלא אתהדרו פב"פ עדיין, ויצאו אורות לחוץ ונתפשטו הדינים חוץ להיכל המלך חוץ למחנה שכינה, ואז נאחו בה וזהמא, ואז ושחט אותה ללבנה ולצרף הוזהמא הקשה על ידי אש, ולזה ושרף עד שחזר לבת עין נקודה קדושה, ואחר ששורפה נשאר הקדושה אות הא אפר הפרה, כי כל הגבורות והחמימות לרבך עצמו באלופו של עולם ובאמונתו בלב שמה, ומה שהיתה 'פרה' נעשית 'אפר' וגורם חימום היחוד קדושה לרבקה בו ואתהדרו האורות פב"פ. ולפי הפשט דרשו בו חז"ל (פרה פ"ב מ"ג) 'על' חסר, לא על ממש, אלא כל שהוא רכב עליה, נשען עליה, נתלה בזנבה, עבר בה את הנהר, קיפל עליה את המוסרה, נתן טליתו עליה, פסולה.

'היכל הברכה' במדבר דף קטט:

טעם וכנס האסף

'וכנס האסף' חסר ואו, שצריך לכנס עצמו מבחינות אשה זונה שמטמאה בהעזה של מצה, כי יש נגד ו' קליפה, אבל אחר שנאסף אין בו טומאה להעוסקין בטהרתה.

'היכל הברכה' במדבר דף קלא.

בזכות אאע"ה שאמר 'אפר ועפר' זכו ישראל לפרה אדומה

והנה במדרש (ב"ר מט יא) איתא בזכות 'ואני עפר ואפר' (בראשית יח כז) שאמר אברהם אע"ה, זכו ישראל לפרה אדומה ע"כ. והנה מה שאמר אברהם אבינו 'ואנכי עפר ואפר' הפירוש, אפר מן אור כשדים, שניצל מן השריפה שהשליך אותו נמרוד, ועפר מן מלחמת ד' וה' המלכים, והנה רש"י ז"ל מביא עה"פ (בראשית יד יג) 'ויבוא הפליט ויגד לאברהם העברי' שני פירושים מדוע נקרא 'פליט', או שנפלט מן המלחמה, או פירוש שני בשם המפרש, שנפלט מן דור המבול. וזה שפירש"י ז"ל שכוונתו היתה שיהרג אברהם וישא את שרה, ולכן רצה עוג שאברהם יהרג במלחמה וייעשה אפר ועפר, והקב"ה הצילו מן עפר ואפר, ולכן משה הרגו. וזה הפירוש שע"י זכות 'אפר ועפר' זכו ישראל לפרה אדומה, וזה שייכות פרה אדומה למלחמת עוג, כי עוג רצה שיהיה אברהם עפר ויידרס במלחמה, ולא תהיה לו זכות עפר ואפר שתהיה פרה אדומה וכו'.

'פרי חיים' שמות דף שכת